

Rekenkamer Amsterdam

Onderzoeksprogramma

Rekenkamer Amsterdam

21 december 2017

colofon

Rekenkamer Amsterdam

directeur: dr. J.A. de Ridder

contactpersonen: E.G. Visser RA
R. van de Maat MSc

Samenvatting

De Rekenkamer Amsterdam (rekenkamer) onderzoekt vanuit een onafhankelijke positie de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van de gemeente. Door onderzoek wil de rekenkamer de controlerende en kaderstellende rol van de gemeenteraad versterken en een bijdrage leveren aan het verbeteren van bestuur, beleid en organisatie. Dit document bevat het onderzoeksprogramma 2018 van Amsterdam.

Totstandkoming onderzoeksprogramma

Voor het opstellen van het onderzoeksprogramma is een groslijst opgesteld met mogelijke onderwerpen (zie bijlage). De rekenkamer heeft daartoe met alle raadsfracties gesprekken gevoerd. Ook zijn aan de rekeningencommissie suggesties gevraagd.¹ Daarnaast hebben de medewerkers van de rekenkamer onderzoeksvoorstellen gedaan. De medewerkers monitoren daarvoor gedurende het jaar de raadscommissies en bestuurscommissies. Ook kunnen ze andere onderwerpen naar voren brengen die mogelijk interessant zijn om te onderzoeken. De uiteindelijke groslijst is voorgelegd aan de raadsfracties om hen nogmaals in de gelegenheid te stellen voorkeuren of invalshoeken bij onderzoeken aan te geven.

Voor de nieuwe beleidsperiode 2016-2022 speelt het begrip “verantwoorden” een belangrijke rol in het onderzoek van het RMA.² Het gaat daarbij om de vraag of de effecten van de besteding van publieke middelen maatschappelijk zichtbaar zijn. Bij de uiteindelijke selectie van onderzoeksonderwerpen heeft de rekenkamer meegewogen of zij relevant zijn voor de vijf thema’s die zij onderscheid met betrekking tot verantwoorden:

- Verantwoorden bij vrijheid van handelen in de uitvoering;
- Verantwoorden bij samenwerking met andere overheden of organisaties;
- Verantwoorden bij (vrijwillige) inzet burgers om overheidstaken uit te voeren;
- Feitelijk verantwoorden;
- Voor burgers inzichtelijk verantwoorden.

Daarnaast zijn er ook een aantal algemene criteria voor rekenkameronderzoek zoals het maatschappelijk en financieel belang van een onderwerp, de risico’s die op een specifiek beleidsterrein worden gelopen en een evenwichtige spreiding over de verschillende beleidsterreinen.

¹ Voorgaande jaren vroegen wij ook de bestuurscommissies van de stadsdelen suggesties te doen voor het onderzoeksprogramma. Dit vond plaats met behulp van een klankbordgroep, waarin alle bestuurscommissies vertegenwoordigd waren. In verband met de verkiezingen van maart 2018 en het nieuwe bestuurlijk stelsel hebben wij in overleg met de voorzitter van de klankbordgroep besloten de leden bij het onderzoeksprogramma 2018 niet te betrekken. Wij zullen na de verkiezingen nadenken over hoe de dagelijks besturen en de leden van de stadsdeelcommissies betrokken kunnen worden bij ons werk.

² Beleidsvisie Rekenkamer Metropool Amsterdam 2016-2022, Navolgbaar rekenen op de participatiemaatschappij, 24 oktober 2016.

Verder is – evenals in voorgaande jaren - nog aan ons burgerpanel gevraagd om de voorkeur aan te geven voor een publieksonderzoek en zijn er afspraken gemaakt met andere rekenkamers om gezamenlijk onderzoek te doen.

Op basis van al deze informatie heeft de rekenkamer het programma voor 2018 opgesteld. Wij geven hiervan nu een korte samenvatting.

In 2018 ruimen wij allereerst voldoende ruimte in voor de afronding van vier onderzoeken uit het vorige onderzoeksprogramma. Het gaat hierbij om de volgende onderzoeken:

- Duurzame warmtevoorziening met behulp van warmtenetten
- Project 1012
- Opvolgsonderzoek Nazorg van gedetineerden
- Opvolgsonderzoek Verwijderen van fietsen

We verwachten de lopende onderzoeken in het eerste halfjaar van 2018 te kunnen afronden.

Naast het afronden van in 2017 gestart onderzoek, zullen we in 2018 diverse nieuwe onderzoeken starten. De rekenkamer heeft hiervoor de volgende onderzoeks-onderwerpen geselecteerd:

- Subsidies maatschappelijke initiatief en bewonersinitiatieven
- Brandweezorg in de Amsterdamse haven
- Vergunningenstelsel (bedrijfsmatige) passagiersvaart Amsterdam
- Beheer en verantwoording overheadkosten
- Effectiviteit van de gemeentelijke investering in onderwijs (met name de lerarenbeurs)
- Doelmatigheid bestemmingsplanprocedures – lessen voor de omgevingswet
- Grip op toeristische verhuur
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Publieksonderzoek: Handhaving en overlast

De onderzoeken starten met een verkenning. Afhankelijk van het resultaat zal er al dan niet een uitgebreid rekenkameronderzoek worden uitgevoerd. Voor het onderzoek Brandweezorg in de Amsterdamse haven is de verkenning al uitgevoerd; dat project zullen we zeker uitvoeren.

Opvolgingsonderzoeken

Om te onderzoeken in hoeverre de aanbevelingen uit gepubliceerd onderzoek zijn opgevolgd, zijn in de programmering de volgende zes opvolgingsonderzoeken opgenomen:

- Beheer Meerjaren Vervangingsprogramma Metro / Renovatie Oostlijn
- Geheimhouding
- Het regelen van dereguleren
- Lastige zaken? Afhandeling van horecaklachten in Amsterdam
- Reacties op moties en schriftelijke vragen
- Reorganiseren in Amsterdam, doelmatigheid van de gemeentelijke organisatieontwikkeling

Voor de onderzoeken in het kader van de onderzoekslijn subsidies worden in principe geen aparte opvolgingsonderzoeken uitgevoerd. De opvolging van eerdere aanbevelingen om de subsidieorganisatie te verbeteren worden als vanzelf meegenomen bij de nieuw geprogrammeerde subsidieonderzoeken. Hetzelfde geldt voor de onderzoekslijn financieel beheer. De gedane aanbevelingen worden daar waar relevant meegenomen bij de andere rekenkameronderzoeken.

Vanwege dat door het nieuw bestuurlijk stelsel taken en verantwoordelijkheden ingrijpend zijn gewijzigd worden voor de stadsdeelonderzoeken ook geen opvolgingsonderzoeken meer uitgevoerd. Dit geldt ook een aantal onderzoeken van de centrale stad.³ De aanbevelingen van al deze onderzoeken worden daar waar aan de orde nemen meegenomen in nieuw rekenkameronderzoek.

Overige activiteiten

In 2018 is ook capaciteit gereserveerd voor onder meer de volgende activiteiten:

- Het monitoren van politiek en bestuurlijk belangrijke onderwerpen en op basis van eventueel eerdere onderzoeken een bijdrage leveren aan het politieke debat;
- Het ontwikkelen van het onderzoeksprogramma 2019.

Als in de loop van het jaar de raad of een bestuurscommissie vraagt om een *verzoekonderzoek* of als de actualiteit daar aanleiding voor geeft, bestaat de mogelijkheid dat de rekenkamer de programmering wijzigt.

³ Dit betreffen de volgende onderzoeken: Juridische kwaliteitszorg, Onverantwoord wachten op jeugdzorg / gemeentelijke regie in het jeugddomein, Aanbod openbaar vervoer, verdieping informatiewaarde begroting.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	8
1.1	Uitgangspunten	8
1.2	Leeswijzer	8
2	Aanpak programmering	9
2.1	Beleidsvisie 2016-2022	9
2.2	Soorten onderzoek	9
2.3	Werkwijze opstellen groslijst	12
2.4	Selectiecriteria	12
3	Onderzoeken	14
3.1	Afronding lopend en al voorgenomen onderzoeken	14
3.2	Nieuw te starten onderzoeken	14
3.3	Opvolgingsonderzoeken	19
4	Overige activiteiten	20
4.1	Voorstellen aan de nieuwe gemeenteraad en stadsdeelcommissies	20
4.2	Bijdrage aan het publieke debat	20
4.3	Eventuele verzoekonderzoeken	20
4.4	Monitoring	21
4.5	Regulier doorlopend toezicht op ACAM	21
4.6	Vorbereiding publieksonderzoek 2019	21
4.7	Onderzoeksprogramma 2019	21
	Bijlage 1 - Procedure van verkenningen	22
	Bijlage 2 - Algemene werkwijze onderzoeksproces	23

1 Inleiding

1.1 Uitgangspunten

De Rekenkamer Amsterdam is onderdeel van de Rekenkamer Metropool Amsterdam (RMA). De RMA heeft tot taak de rekenkamerfunctie uit te oefenen voor de gemeenten Amsterdam en Zaanstad en is in 2010 door de gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad ingesteld middels de Wet gemeenschappelijke regeling.

In 2015 is op basis van een evaluatie besloten de samenwerking voort te zetten. Gelijktijdig is de gemeenschappelijke regeling op onderdelen herzien. Tevens hebben de gemeenteraden daarbij besloten om de jaarlijkse bijdragen aan de RMA voor de periode 2016-2022 te continueren.⁴

De RMA stelt jaarlijks zelf haar onderzoeksprogramma vast, waarbij zij een onderscheid maakt tussen onderzoeken voor de gemeente Amsterdam en de gemeente Zaanstad. De onderzoeksprogramma's worden ter kennisname verzonden aan de betreffende raden. In dit onderzoeksprogramma gaan we in op onderzoeken die de rekenkamer in 2018 wil uitvoeren voor de gemeente Amsterdam. De rekenkamer heeft bij haar keuze ook de suggesties van de raadsfracties, de rekeningencommissie en bestuurscommissies betrokken.

Het is mogelijk dat de rekenkamer de onderzoeksprogrammering nog wijzigt als de actualiteit daarvoor aanleiding geeft of als de gemeenteraad (of een bestuurscommissie) een verzoek richt aan de rekenkamer om een specifiek onderzoek uit te voeren. Bij een verzoekonderzoek zal de rekenkamer een gemotiveerd besluit nemen of zij het verzoek honoreert en daarbij aangeven welke consequenties dit heeft voor de onderzoeksprogrammering.⁵

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de werkwijze van de rekenkamer om onderwerpen te signaleren en te selecteren voor het onderzoeksprogramma. In hoofdstuk 3 zijn de voor 2018 geprogrammeerde onderzoeken nader toegelicht. In hoofdstuk 4 gaan wij in op onze overige activiteiten.

In bijlage 1 is de procedure voor verkenningen beschreven. In bijlage 2 zijn de stappen van het onderzoeksproces uiteengezet en geven wij inzicht in de spelregels die bij een regulier onderzoek gelden. Bijlage 3 is de groslijst waaruit de rekenkamer een keuze heeft gemaakt voor de in 2018 uit te voeren rekenkameronderzoeken.

⁴ Op basis van artikel 12 van de gemeenschappelijke regeling wordt de bijdrage jaarlijks geïndexeerd.

⁵ De gemeenschappelijke regeling biedt ook de mogelijkheid om bij een verzoekonderzoek de extra kosten bij de desbetreffende gemeente in rekening te brengen.

2 Aanpak programmering

2.1 Beleidsvisie 2016-2022

Per 1 juni 2010 is de Rekenkamer Metropool Amsterdam van start gegaan als gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de Gemeentewet. De rekenkamer heeft haar ideeën over haar werkzaamheden neergelegd in een beleidsplan 'Beleidsvisie 2016-2022'.

In de vorige beleidsperiode gebruikte de RMA het thema *grip* als rode draad in allerlei projecten. Daarmee was er veel aandacht voor het *borgen* door de gemeenteraad van doeltreffendheid en doelmatigheid. Rekening houdend met de veranderende context⁶ zal de RMA in de komende periode de aandacht verleggen naar het thema *verantwoorden*. Het gaat daarbij om de vraag of de effecten van de besteding van publieke middelen maatschappelijk zichtbaar zijn. Dat perspectief vraagt om meer aandacht voor daadwerkelijke doeltreffendheid en doelmatigheid en de visie daarop van de burger.

Het zichtbaar maken van de effecten en de inspanningen van de lokale overheid voor de burger is een cruciale opgave in de komende periode. Thema's rond het begrip *verantwoorden* zullen daarom een belangrijke rol spelen in het onderzoek van de RMA. Specifiek brengt de rekenkamer in deze periode de volgende accenten aan in haar werkzaamheden:

- *Verantwoorden bij vrijheid*: ook ruime beleidskaders vragen om een inzichtelijke verantwoording van de besteding van belastinggeld;
- *Verantwoorden bij samenwerking*: geld dat samen met andere overheden en particuliere organisaties wordt besteed moet ook goed worden verantwoord ;
- *Verantwoorden bij inzet burgers*: publieke middelen die burgers in het kader van de participatiemaatschappij besteden, moeten passend worden verantwoord;
- *Feitelijk verantwoorden*: het verhaal over wat er gebeurt bij overheidsinterventies is belangrijk; maar naast *vertellen* blijft ook *tellen* belangrijk: smart-indicatoren zeggen niet alles, maar bieden wel houvast bij het verhaal;
- *Voor de burger verantwoorden*: de verantwoordingen van de overheid moeten ook inzichtelijk zijn voor de geïnteresseerde burger.

2.2 Soorten onderzoek

Bij sommige onderwerpen is het nuttig om het te onderzoeken via een aantal samenhangende projecten. In het onderzoeksprogramma 2018 zullen in ieder geval onderzoeken worden opgenomen binnen de volgende onderzoekslijnen:

⁶ Voor een gedetailleerdere beschrijving van de verander(en)de context zie Navolgbaar rekenen op de participatiesamenleving. Beleidsvisie Rekenkamer Metropool Amsterdam 2016-2022, 24 oktober 2016.

- Subsidies;
- Ontwikkelingen in het sociaal domein;
- Financieel beheer.

Aan deze drie onderwerpen besteedt de rekenkamer gedurende een aantal jaren specifieke aandacht opdat zij systematisch een beeld krijgt over de kwaliteit van de beleidsuitvoering van de gemeente.

De rekenkamer onderscheidt de volgende soorten van rekenkameronderzoek.

Reguliere rekenkameronderzoeken

Aan reguliere onderzoeken gaan veelal verkenningen vooraf. Dit is dan de eerste fase van het onderzoek. In de verkenning wordt in een korte tijd zoveel mogelijk informatie verzameld over een bepaald beleidsterrein van de gemeente. Het kan zijn dat na een verkenning wordt afgezien van een uitgebreid rekenkameronderzoek of dat het onderzoek wordt uitgesteld.

Opvolgingsonderzoeken

Opvolgingsonderzoeken zijn onderzoeken waarbij de rekenkamer in de regel na 2 á 3 jaar nagaat in hoeverre haar aanbevelingen zijn uitgevoerd. Indien daarnaast nog aanleiding is om aanvullend onderzoek te doen, spreken we van een bijzonder opvolgingsonderzoek.

Verzoekonderzoeken

De gemeenteraad kan de rekenkamer verzoeken om een bepaald onderzoek uit te voeren. Bij aanvang van een nieuw jaar is veelal nog niet bekend of de gemeenteraad om één of meerdere onderzoeken zal verzoeken. Het beleid van de rekenkamer is om in principe verzoekonderzoeken te honoreren, maar zij kan een verzoek ook gemotiveerd afwijzen. Het uitvoeren van een verzoekonderzoek heeft veelal gevolgen voor de geplande doorlooptijd van één of meerdere reeds geprogrammeerde onderzoeken, tenzij daar extra budget voor wordt verstrekt.

Toegezegde onderzoeken

Toegezegde onderzoeken zijn onderzoeken waarbij de rekenkamer in een eerder stadium een toezegging heeft gedaan om een (nader) onderzoek uit te voeren. Zo'n toezegging kan bijvoorbeeld worden gedaan tijdens de behandeling van een rekenkamerrapport in een raadscommissie. Het jaarlijkse publieksonderzoek en onderzoeken die we samen met andere rekenkamers doen, zijn veelal onderzoeken waarover reeds afspraken zijn gemaakt. Ook dit zijn toegezegde onderzoeken.

Publieksonderzoeken

De rekenkamer heeft in 2014 besloten om jaarlijks een onderzoek in het onderzoeksprogramma op te nemen dat de Amsterdamse burger interessant vindt. Ook voor dit onderzoeksprogramma hebben we – via een rekenkamerpanel – vier onderwerpen

voor onderzoek aan burgers voorgelegd.⁷ Op basis van de suggesties van vorig jaar hebben we vier nieuwe onderwerpen geselecteerd. De studentenadviesraad van de rekenkamer heeft geholpen bij de analyse van de suggesties en selectie van onderwerpen.⁸

Aan de respondenten is gevraagd om het belang van elk van de vier onderwerpen aan te geven van een rapportcijfer van 1 (laag) tot en met 10 (hoog). In tabel 1 zijn de resultaten opgenomen.

Tabel 1 - Resultaten rekenkamerpanel

Onderwerp	Aantal voldoende ⁹
Integratie statushouders	432
Comfortabel doorfietsen	475
Wijkzorgnetwerken	467
Handhaving en overlast	489

De tabel laat zien dat de projecten qua score dicht bij elkaar liggen, maar dat de meeste leden van het rekenkamerpanel het onderwerp handhaving en overlast toch het meest onderzoekswaardig vonden. In paragraaf 3.2.9 is het gekozen onderzoek kort toegelicht.

Onderzoeken in samenwerking met andere rekenkamers

Het komt geregeld voor dat de rekenkamer onderzoeken uitvoert samen met andere rekenkamers. De mate waarin wordt samengewerkt kan per onderzoek verschillen. De rekenkamer Amsterdam doet mee aan dergelijke onderzoeken als dit ook een meerwaarde heeft voor de gemeente. In 2017 hebben wij in samenwerking met de G4-rekenkamers (Utrecht, Rotterdam, Den Haag en Amsterdam) de maatschappelijke opvang en beschermd wonen onderzocht.

Overige onderzoeksactiviteiten

Daarnaast onderneemt de rekenkamer nog andere onderzoeksactiviteiten:

- gevraagd of ongevraagd advies aan de raad op basis van uitgevoerd of nog lopend onderzoek;
- thematische publicaties of bijeenkomsten, met aandacht voor de rode draad en algemene lessen van onderzoeksprojecten;
- artikelen naar aanleiding van onderzoeken.

⁷ Het rekenkamerpanel heeft oktober 2017 1.122 leden. Hiervan hebben 546 leden meegedaan om een publieksonderzoek te kiezen.

⁸ De studentenadviesraad is een groep van 10 studenten die meedenkt over ons onderzoek en ons adviseert.

⁹ Aantal scores met een cijfer 6 of hoger (op een schaal van 1 tot en met 10).

De procedure bij een verkenning is beschreven in bijlage 1. De algemene werkwijze van het onderzoeksproces is beschreven in bijlage 2. Hierin staan de spelregels vermeld voor een regulier rekenkameronderzoek. Deze spelregels zijn in principe ook voor de overige rekenkameronderzoeken van toepassing.

2.3 Werkwijze opstellen groslijst

In hoofdlijnen is de voorbereiding van de onderzoeksprogrammering als volgt verlopen.

Raadplegen van diverse informatiebronnen

De rekenkamer heeft vanuit meerdere kanten informatie ingewonnen over mogelijke onderzoeksonderwerpen:

- Schriftelijke informatiebronnen over het beleid en bestuur van de stad, zoals het coalitieakkoord, de programmabegroting, de jaarverslagen en de verslagen van raadsvergaderingen en de raadscommissievergaderingen.
- Gesprekken met alle raadsfracties en de rekeningencommissie¹⁰ over mogelijke onderzoeksonderwerpen.
- Overige bronnen, zoals berichten in de media en door andere organisaties uitgevoerde (rekenkamerkamer-)onderzoeken van belang voor het goed functioneren van de lokale overheid.

Opstellen groslijst

Op basis van al die informatie is een groslijst opgesteld met mogelijke onderwerpen. De groslijst is toegezonden aan de raadsfracties waarbij ze in de gelegenheid werden gesteld om nog andere onderwerpen naar voren te brengen en specifieke invalshoeken bij projecten aan te geven. De groslijst met mogelijke rekenkameronderzoeken 2018 is als bijlage 3 opgenomen.

2.4 Selectiecriteria

Bij de selectie van onderwerpen voor het onderzoeksprogramma zijn voor de rekenkamer twee invalshoeken van belang. Allereerst is meegewogen of onderwerpen relevant zou kunnen zijn vanuit het thema *Verantwoorden* en de gekozen onderzoeklijnen *Subsidies*, *Sociaal Domein* en *Financieel beheer*. Ten tweede moeten de onderwerpen die de rekenkamer kiest, voldoende relevant zijn om door de rekenkamer onderzocht te worden op grond van de taken die ze wettelijk heeft.

¹⁰ Dit jaar kon het mondeling overleg met de rekeningencommissie over het programma niet door gaan en hebben we om een schriftelijke reactie gevraagd aan de leden van de commissie.

Een onderzoek richt zich op het functioneren van een bepaalde systematiek en niet op effecten voor een individuele burger of een specifieke organisatie. Een onderwerp is relevanter naarmate:

- het beleid de burger meer raakt,
- de politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid meer gedeeld wordt met anderen,
- de risico's op ineffectiviteit, ondoelmatigheid en onrechtmatigheid groter zijn,
- er grotere financiële of maatschappelijke belangen mee zijn gemoeid en
- er meer nieuwe informatie met het onderzoek kan worden gegenereerd.

Ruimte voor bewuste willekeur

Het toepassen van relevantiecriteria kan ertoe leiden dat sommige onderdelen van sommige beleidsterreinen altijd onderbelicht blijven. Onderbelicht blijven is ook riskant. Daarom is er net als in de afgelopen periode in het onderzoeksprogramma ruimte voor een afwijkend onderwerp op basis van wat genoemd zou kunnen worden *bewuste willekeur*.

Met in achtneming van deze werkwijze zijn de onderwerpen voor onderzoek geselecteerd. De geselecteerde onderwerpen worden in hoofdstuk 3 toegelicht.

3 Onderzoeken

In dit hoofdstuk onderscheiden we de volgende drie soorten onderzoek die wij voor 2018 hebben geprogrammeerd:

- afronding van lopend en al voorgenomen onderzoeken;
- geprogrammeerde nieuwe onderzoeksonderwerpen;
- opvolgingsonderzoeken.

3.1 Afronding lopend en al voorgenomen onderzoeken

In 2018 ruimen wij allereerst voldoende ruimte in voor de afronding van vier onderzoeken uit het onderzoeksprogramma 2017. Het gaat hierbij om de volgende onderzoeken:

- Duurzame warmtevoorziening met behulp van warmtenetten
- Project 1012
- Opvolgingsonderzoek: Nazorg gedetineerden
- Opvolgingsonderzoek: Verwijderen Fietsen

We verwachten de lopende onderzoeken in het eerste halfjaar van 2018 te kunnen afronden.

3.2 Nieuw te starten onderzoeken

Naast het afronden van al eerder toegezegd en gestart onderzoek, zullen we in 2018 diverse nieuwe onderzoeken starten. De rekenkamer heeft voor 2018 de volgende onderzoeksonderwerpen geselecteerd:

- Subsidies maatschappelijke initiatief en bewonersinitiatieven
- Brandweezorg in de Amsterdamse haven
- Vergunningenstelsel (bedrijfsmatige) passagiersvaart Amsterdam
- Beheer en verantwoording overheadkosten
- Effectiviteit van de gemeentelijke investering in onderwijs (met name de lerarenbeurs)
- Doelmatigheid Bestemmingsplanprocedures - lessen voor de omgevingswet
- Grip op toeristische verhuur
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Publieksonderzoek: Handhaving en overlast

Wij zullen daar waar relevant in onderzoeken specifiek aandacht besteden aan de situatie in één of meerdere stadsdelen en/of gebieden binnen de stadsdelen. De

geprogrammeerde onderzoeken willen we in 2018 starten, maar een aantal zal pas in 2019 worden afgerond.

Alle onderzoeken beginnen met een verkenning. In bijlage 1 worden kort de verschillende stappen bij verkenningen toegelicht. Afhankelijk van het resultaat zal er al dan niet een uitgebreid rekenkameronderzoek worden uitgevoerd. Verkenningen zijn bedoeld om na te gaan of diepgaander onderzoek nuttig is en zo ja hoe dat er vervolgens uit zou moeten zien. In een verkenning wordt in een korte tijd informatie verzameld over een bepaald beleidsonderwerp: welke doelen zijn geformuleerd, welke wet- en regelgeving is van toepassing, welke actoren zijn bij het beleid en de uitvoering betrokken en welke risico's spelen er op het betreffende beleidsterrein.

Er zijn verschillende soorten verkenningen denkbaar. Soms zal het accent liggen op het bestuderen van literatuur over een beleidsterrein of rapportages van eerder uitgevoerd onderzoek. Een verkenning mondt uit in een intern document op basis waarvan kan worden besloten om het onderzoek te vervolgen. Ook kan de verkenning input leveren voor een toekomstig onderzoeksprogramma.

In de hierna volgende paragrafen worden de hiervoor genoemde onderzoeken kort beschreven.

3.2.1 Subsidies Maatschappelijke initiatief en bewonersinitiatieven

In 2014 publiceerde de rekenkamer het onderzoek Grip op subsidies. Daarin gingen we na in hoeverre de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsidieverstrekingen is geborgd. De rekenkamer probeert sindsdien jaarlijks onderzoek te doen naar afzonderlijke subsidies.¹¹ In 2018 willen we de uitvoering van de subsidieregelingen maatschappelijk initiatief en bewonersinitiatieven onderzoeken. De bestuurscommissies van de stadsdelen voeren deze subsidieregelingen uit. De beleidskaders voor deze subsidieregelingen liggen vast in hoofdstuk 7 van het Stedelijk kader Afspraken basisvoorzieningen in de stadsdelen 2017-2018. Ook de gebiedsagenda's vormen een belangrijk kader. De subsidieregelingen Maatschappelijk initiatief hebben tot doel het stimuleren en faciliteren van samenwerkingsverbanden van bewoners, ondernemers of maatschappelijke organisaties die het heft in eigen handen nemen om een maatschappelijk doel na te streven en daarbij zelf de uitvoering ter hand te nemen. De subsidieregelingen bewonersinitiatieven beogen buurt- en bewonersinitiatieven te stimuleren en te faciliteren. Specifieke aandachtspunten bij dit onderzoek zijn of de gestelde doelen worden gerealiseerd en controle en versplintering (doelmatigheid). Ook willen we onderzoeken hoe de regelingen worden ervaren door de subsidieaanvragers.

¹¹De volgende subsidieonderzoeken zijn sindsdien gepubliceerd: Subsidies van labelstappen voor woningcorporaties (november 2014), subsidies diversiteit (februari 2016), subsidies welzijnsinstelling (opvolgsonderzoek, november 2016) en subsidies bewonersondersteuning en belangenbehartiging (juni 2017). Het in het onderzoeksprogramma 2017 opgenomen subsidieonderzoek naar elektrische auto's is vanwege prioriteitenstelling niet uitgevoerd. Na afronding van het onderzoek naar de subsidieregelingen Maatschappelijk initiatief en Bewonersinitiatieven willen we de onderzoekslijn subsidies afsluiten met een thema-publicatie.

3.2.2 Brandweezorg in de Amsterdamse haven

Voor dit onderzoek is in 2016 een verkenning uitgevoerd.¹² De haven van Amsterdam is de vierde haven van West Europa en heeft de grootste benzine-overslag ter wereld. Het is de tweede wereldhaven op het gebied van cacao en de tweede Europese haven voor kolen. De gevolgen van een brand in de Amsterdamse haven kunnen een grote impact hebben en uit het dekkingsplan (2013) blijkt dat de brandweer niet altijd binnen de wettelijke norm van 8 minuten aanwezig kan zijn. Het gebied kenmerkt zich door een bijzonder risicoprofiel met een concentratie van 12 (mogelijk 17) bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Van en naar de haven is veel vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water. De haven ligt tussen twee grote steden (Amsterdam en Zaanstad) in, samen goed voor meer dan 1 miljoen inwoners. De veiligheidsregio probeert al sinds 2012 maatregelen voor te stellen om de brandveiligheid in de haven te verhogen. In 2017 wordt naar verwachting een publiek-private samenwerkingsconstructie overeengekomen.

Het onderzoek zal zich richten op de vraag in hoeverre de brandveiligheid in de Amsterdamse haven met de beoogde maatregelen zal worden verhoogd. Daarnaast zal ook de informatievoorziening aan de raad hierover worden geanalyseerd en de beslissingsmogelijkheden die het gemeentebestuur heeft. Het onderzoek zal naar verwachting medio 2018 worden opgestart. Te zijner tijd zal de gemeenteraad ook op hoofdlijnen een opzet van het onderzoek ontvangen.

3.2.3 Vergunningenstelsel (bedrijfsmatige) passagiersvaart Amsterdam

Op 18 mei 2017 ontving de rekenkamer van de gemeenteraad het verzoek om onderzoek te doen naar 'het gehele proces rond de passagiersvaart sinds de Nota Varen (2013) tot nu'. De rekenkamer heeft in een reactie laten weten het onderwerp relevant en actueel te achten, ook buiten de specifieke context van de passagiersvaart in Amsterdam. De rekenkamer heeft aangegeven het onderwerp eerst grondig te willen verkennen, om op basis daarvan te bepalen of een onderzoek gewenst is en zo ja, wat dan de insteek zou moeten zijn. Eind 2017 is de verkenning afgerond en heeft de rekenkamer aangekondigd in 2018 met een onderzoek te starten. Op basis van de verkenning ziet de rekenkamer twee mogelijke invalshoeken voor dit onderzoek:

- Vergunningstelsels en de Dienstenwet
- Vertaling wensen gemeenteraad naar relevante gunningscriteria en toetsing

Bij de start van dit verzoekonderzoek zal nog met raadsleden in gesprek worden gegaan over de precieze richting van ons onderzoek

3.2.4 Beheer en verantwoording overheadkosten

In het kader van de onderzoekslijn financieel beheer willen we dit jaar onderzoek doen naar het beheer en de verantwoording van overheadkosten. Vanaf 2017 zijn gemeenten verplicht de overheadkosten in de gemeentelijke organisatie apart in de begroting en jaarrekening op te nemen. Voorheen konden gemeenten nog zelf bepalen hoe zij de overheadkosten berekende en toerekende. Sinds de wijziging is dit niet meer mogelijk en schrijft het BBV voor alle kosten die samenhangen met de

¹² Oorspronkelijk was dit onderzoek opgenomen in onderzoeksprogramma 2017. Vanwege nadere prioriteitsstellingen gedurende het jaar is besloten dit onderzoek door te schuiven naar het onderzoeksprogramma 2018.

sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als overhead moeten worden toegerekend.¹³ De wijziging heeft tot doel de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead en deze vergelijkbaar te maken met andere gemeenten. Ook moet het zorgen dat de raad meer zeggenschap krijgt over de kosten van de overhead. In begroting 2018 heeft Amsterdam circa € 413 mln. overheadkosten opgenomen (7 á 8% van de totale gemeentelijke begroting).

Een onderzoek naar de overheadkosten richt zich op de vraag of Amsterdam de nieuwe regels van het BBV goed heeft toegepast en of de kosten van overhead dusdanig inzichtelijk worden gemaakt dat er vanuit de raad (bij)sturing mogelijk is. Ook gaan wij na hoe het college de overheadkosten poogt te beheersen en welke instrumenten het daarvoor inzet. Daarbij wordt tevens gekeken in hoeverre een samenhang te vinden is met de paragraaf bedrijfsvoering in de begroting en jaarrekening.

3.2.5 Effectiviteit van de gemeentelijke investering in onderwijs (met name de lerarenbeurs)

In 2015 werd de Amsterdamse lerarenagenda vastgesteld, die is gericht op de ontwikkeling van leraren en schoolorganisaties en de aanwas en begeleiding van nieuwe leraren. De gemeente faciliteert dit door middel van een Amsterdamse Leraren- en Scholenbeurs, en verschillende initiatieven om te zorgen voor voldoende leraren in het Amsterdamse onderwijs. De kern van de Lerarenagenda is dat de verantwoordelijkheid bij het onderwijsveld zelf wordt neergelegd. De gemeente vraagt ook om een “horizontale verantwoording” door kennisdeling met collega’s, ouders en leerlingen. Inmiddels zijn er diverse voortgangsrapportage en tussentijdse evaluaties achter de rug.¹⁴ Het onderzoek zal zich richten op de vraag in hoeverre de gemeente bij deze werkwijze nog regie houdt op haar eigen doelstellingen en welke daadwerkelijke effecten er zijn bereikt.

3.2.6 Doelmatigheid bestemmingsplanprocedures - lessen voor de omgevingswet

De rekenkamer wil onderzoek doen naar de doelmatigheid van bestemmingsplanprocedures. De rekenkamer beoogt hiermee lessen te trekken voor de invoering van de Omgevingswet. Met de invoering van de omgevingswet wordt de huidige regelgeving voor ruimte, wonen, milieu, infrastructuur, natuur en water samengevoegd. Er vindt een omslag plaats van toestemmingsplanologie naar uitnodigingsplanologie waarbij de initiatiefnemer centraal staat. Burgerparticipatie bij beleidsontwikkeling is hierbij één van de uitgangspunten. In het onderzoek zal er voornamelijk gekeken worden naar de wijze waarop de omgeving bij planprocedures is betrokken en welke mogelijke lessen er te trekken zijn voor burgerparticipatie in het nieuwe omgevingsbestel.

¹³ Commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten), Notitie Overhead, juli 2016.

¹⁴ <https://www.parool.nl/opinie/-lerarenplan-maakt-goede-scholen-beter-en-zwakke-scholen-slechter~a3842882/>

3.2.7 Grip op toeristische verhuur

De afgelopen jaren heeft de particuliere toeristische verhuur een enorme vlucht genomen. Het belangrijkste platform voor de toeristische verhuur van particuliere woningen¹⁵ is Airbnb. In april 2015 werden ongeveer 8.000 particuliere woningen via Airbnb verhuurd. In december 2017 is dit aantal meer dan verdubbeld tot ruim 18.500 woningen.¹⁶ Het lijkt er op dat het aantal verhuurde woningen in 2017 is gestabiliseerd. In de januari 2015 werden eveneens ruim 18.500 woningen via Airbnb verhuurd, in juni 2017 lag het aantal verhuurde objecten via Airbnb hier iets onder (ca. 17.500). Naast Airbnb zijn er nog enkele kleinere internetplatforms via welke woningen voor toeristische verhuur worden aangeboden. Het gaat hier dan om onder meer Booking.com, Wimdu en Homeaway die circa 5.000 objecten voor toeristische verhuur aanbieden.¹⁷ In totaal worden dus meer dan 20.000 woningen per jaar op regelmatige basis verhuurd aan toeristen.

Met de toename van het aantal woningen of kamers voor toeristische verhuur neemt ook de overlast toe. Er is extra geïnvesteerd in handhaving door het bureau Zoeklicht en het contact tussen meldende bewoners en de handhaving is directer geworden (Zoeklicht direct). Daarnaast zijn er afspraken met verhuurplatforms (Airbnb en Booking.com) gemaakt over onder meer de levering van informatie en voorlichting aan de verhuurders. Verder is er een uitgebreide communicatiecampagne gestart om de mogelijkheden voor het melden van overlast onder de aandacht te brengen en om de Amsterdammers beter te informeren over de regels die gelden voor de particuliere verhuur van woningen.¹⁸ Ten slotte is per 1 oktober 2017 een meldplicht voor vakantieverhuur ingevoerd en zijn in de huisvestingsverordening aanzienlijke boetes opgenomen voor het niet naleven van de regels.¹⁹

In het onderzoek zullen we nagaan of de gemeente met de inzet van alle deze maatregelen nu voldoende grip heeft op de toeristische verhuur van particuliere woningen en of de overlast die deze verhuur van woningen oplevert is afgenomen.

3.2.8 Wet maatschappelijke ondersteuning

In 2017 heeft de rekenkamer samen met de G4 een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Waarschijnlijk zal in 2018 nog een vervolgstudie worden uitgevoerd met aandacht voor de verschillen en overeenkomsten tussen de vier gemeenten. Daarnaast zal de Rekenkamer Amsterdam ook een bredere verkenning uitvoeren naar andere knelpunten die zich voordoen bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De gemeente had ook vóór 1 januari 2015 al taken in het kader van de Wmo, zoals woningaanpassing, vervoersmiddelen en hulp in het huishouden. Per 2015 zijn een aantal taken naar de gemeente gedecentraliseerd, waaronder ambulante ondersteuning, dagbesteding en

¹⁵ Het gaat hier zowel om de verhuur van gehele woningen als om kamers in woningen.

¹⁶ Inside Airbnb.

¹⁷ Rapportage toeristische verhuur - 1^e half jaar 2017, p. 11-12.

¹⁸ Rapportage toeristische verhuur - 1^e half jaar 2017, p. 21-24.

¹⁹ Huisvestingsverordening Amsterdam 2016 (geldig vanaf 1 oktober 2017)

beschermd wonen. De overdracht van taken ging gepaard met een forse bezuiniging. In de verkenning zal worden nagegaan of dat knelpunten heeft opgeleverd.

3.2.9 Publieksonderzoek: Handhaving en overlast

Ook voor dit onderzoeksprogramma zijn het rekenkamerpanel vier onderwerpen voor onderzoek voorgelegd: 1) integratie statushouders, 2) comfortabel doorfietsen, 3) wijkzorgnetwerken en 4) handhaving en overlast. Een meerderheid van de 546 aan de peiling deelnemende panelleden vond het onderwerp handhaving en overlast het meest onderzoekswaardig.

Amsterdam is een drukke stad met veel bewoners, bezoekers en activiteiten. Onvermijdelijk brengt dit soms overlast met zich mee. De vormen van overlast zijn divers en variërend van parkeeroverlast tot overlast van de horeca. Ook komt overlast op de ene plek meer voor dan op de andere. De gemeente probeert aan de overlast wat te doen door handhavend op te treden. In het onderzoek zullen we nagaan hoe goed de gemeente in beeld heeft waar de overlast is en waar die het ergst is, hoe de handhaving daarop wordt ingezet en of er positieve resultaten met de handhaving worden bereikt. Het onderzoek richt zich op handhaving bij verschillende vormen van overlast in verschillende gebieden in de stad. Ook zal aandacht geschonken worden of meldingen goed en op tijd worden afgehandeld.

3.3 Opvolgingsonderzoeken

In een opvolgingsonderzoek gaat de rekenkamer na wat er is gebeurd met de aanbevelingen die de rekenkamer in een eerder onderzoek heeft gedaan. Dit gebeurt in de regel circa twee á drie jaar na publicatie van het hoofdonderzoek. De raad zal over de uitkomsten van de opvolgingsonderzoeken via een rekenkamerbrief kort en bondig geïnformeerd worden. In 2018 heeft de rekenkamer de volgende zes opvolgingsonderzoeken in de programmering opgenomen:

- Beheer Meerjaren Vervangingsprogramma Metro/Renovatie Oostlijn
- Geheimhouding
- Het regelen van dereguleren
- Lastige zaken? Afhandeling van horecaklachten in Amsterdam
- Reacties op moties en schriftelijke vragen
- Reorganiseren in Amsterdam, doelmatigheid van de gemeentelijke organisatieontwikkeling

4 Overige activiteiten

Naast de verkenningen en de reguliere onderzoeken wordt in 2018 capaciteit gereserveerd voor het verbeteren van onze onderzoeksmethoden en voor de volgende activiteiten:

- Voorstellen aan de nieuwe gemeenteraad en stadsdeelcommissies
- Bijdrage aan het publieke debat
- Eventuele verzoekonderzoeken
- Het monitoren van politiek en bestuurlijk belangrijke onderwerpen
- Regulier doorlopend toezicht op Auditdienst ACAM
- Voorbereiding publieksonderzoek 2019
- Ontwikkelen van het onderzoeksprogramma 2019

Wij gaan in de volgende paragrafen nader in op deze activiteiten.

4.1 Voorstellen aan de nieuwe gemeenteraad en stadsdeelcommissies

Op 21 maart 2018 zijn er verkiezingen voor een nieuwe gemeenteraad en voor de stadsdeelcommissies. De rekenkamer wil de nieuwe raad en de stadsdeelcommissies informeren over de rol van de rekenkamer en wat zij voor de gemeenteraad en stadsdeelcommissies kan betekenen. Een en ander zal in afstemming met de raadsgriffie worden gedaan.

4.2 Bijdrage aan het publieke debat

Als de actualiteit daartoe aanleiding geeft, kan de rekenkamer op basis van al uitgevoerd of nog lopend onderzoek de gemeenteraad informeren en soms adviseren. Dit kan in de vorm van een korte attendering tot een uitgebreide rekenkamerbrief. Daarnaast kan de rekenkamer ook meewerken aan publicaties in de media of zelf artikelen schrijven naar aanleiding van uitgevoerd onderzoek.

4.3 Eventuele verzoekonderzoeken

Naast de onderzoeksonderwerpen die de rekenkamer zelf selecteert, is het ook mogelijk dat de gemeenteraad of een stadsdeelcommissie een verzoek indient tot het uitvoeren van een rekenkameronderzoek. De rekenkamer zal dan schriftelijk gemotiveerd aangeven of ze het onderzoek uitvoert en wat de consequenties zullen zijn voor de onderzoeksprogrammering en of er sprake zal zijn van meerkosten.

4.4 Monitoring

De rekenkamer houdt de ‘vinger aan de pols’ door het monitoren van aandachtsgebieden die politiek en bestuurlijk belangrijk zijn. Hiertoe monitoren wij de raad- en commissievergaderingen en de vergaderingen van het college. Specifiek monitoren wij de onderwerpen betreffende onze onderzoekslijnen:

- Ontwikkelingen drie decentralisaties sociaal domein;
- Subsidies;
- Financieel beheer.

Ten aanzien van financieel beheer besteden we onder meer aandacht aan de opvolging van de aanbevelingen van de Raadsenquôte Financiële functie. Ook zullen we de ontwikkelingen met betrekking tot het bestuurlijk stelsel, de reorganisatie ambtelijk apparaat en de ICT-infrastructuur met belangstelling volgen. Afhankelijk van de ontwikkelingen is het mogelijk dat de rekenkamer over deze onderwerpen de gemeenteraad informeert of adviseert.

4.5 Regulier doorlopend toezicht op ACAM

De rekenkamer houdt toezicht op de gemeentelijke accountantsdienst (Auditdienst ACAM). Dit betreft een wettelijke taak die voortvloeit uit de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). Net als in voorgaande jaren voeren we ook in 2018 het doorlopend toezicht uit via de AFM Monitor Accountantsorganisaties.

4.6 Voorbereiding publieksonderzoek 2019

In het onderzoeksprogramma reserveert de rekenkamer jaarlijks ruimte voor een onderzoek dat door het rekenkamerpanel is gekozen. De rekenkamer zal ook in de loop van 2018, ondersteund door onze studentenadviesraad, op zoek gaan naar onderwerpen die vanuit het burgerperspectief mogelijk interessant zijn om als publieksonderzoek te worden opgenomen in het onderzoeksprogramma 2019.

4.7 Onderzoeksprogramma 2019

Voor het jaar 2019 zal de rekenkamer ook weer een onderzoeksprogramma ontwikkelen en opstellen. Hiertoe volgt de rekenkamer onder meer gedurende het jaar de ontwikkelingen op de diverse gemeentelijke beleidsterreinen. Dit gebeurt onder meer via de media en de verslagen van de gemeenteraadsvergaderingen en commissievergaderingen. Evenals dit jaar zullen gemeenteraadsfracties voorafgaand aan het opstellen van het onderzoeksprogramma 2019 in de gelegenheid worden gesteld hun ideeën en suggesties te geven. Daarnaast zullen we nadenken over de wijze waarop de stadsdeelcommissies kunnen worden betrokken bij ons werk en bij het onderzoeksprogramma 2019.

Bijlage 1 - Procedure van verkenningen

Verkenningen hebben als doel om meer inzicht te krijgen in een onderwerp zodat de rekenkamer een afgewogen besluit kan nemen of en met welke diepgang een rekenkameronderzoek gewenst is.

Met de procedure van verkenningen proberen wij de organisatie op de hoogte te brengen van onze voorbereidende stappen zonder daarbij heel veel bureaucratie in het leven te roepen.

Op verkenningen zijn de volgende procedures van toepassing:

1. Aankondiging
2. Dataverzameling
3. Afronding

Ad 1. Aankondiging

Verkenningen kondigen wij in zijn algemeenheid aan via het onderzoeksprogramma. Wanneer de verkenning aanvangt sturen wij een specifieke brief naar het betreffende stadsdeel of de betreffende organisatie.

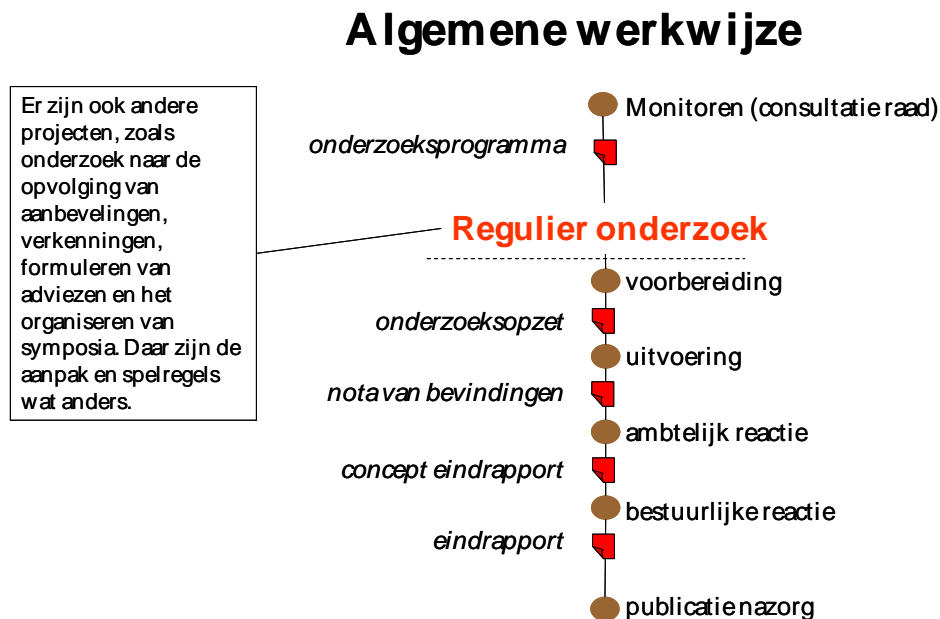
Ad 2. Dataverzameling

Voor eventuele interviews geldt de reguliere procedure. Dus wij maken een afspraak, geven op hoofdlijnen aan waar het gesprek over gaat, vragen eventueel toestemming om het gesprek te mogen opnemen in verband met het interviewverslag. In de regel worden van de gesprekken verslagen gemaakt die worden teruggelegd voor commentaar. Daarbij krijgt de geïnterviewde de gelegenheid om aan de hand van het conceptverslag de weergave van uitspraken te corrigeren.

Ad 3. Afronding

De conceptverkenning zal worden afgerond met een intern slotdocument. Daarnaast zijn er verschillende vervolgstappen denkbaar. De rekenkamer kan besluiten om een nader onderzoek in te stellen direct of op een later moment. Er kan echter ook op basis van de verkenning besloten worden om voorlopig geen onderzoek in te stellen.

Bijlage 2 - Algemene werkwijze onderzoeksproces

Spelregels regulier onderzoek

Vooraf

- De rekenkamer is bevoegd om alle documenten te onderzoeken (gemeentewet art. 183) en het gemeentebestuur moet alle inlichtingen verstrekken die de rekenkamer nodig heeft (idem art. 183).
- De onderzoeksopzet wordt ter informatie gestuurd aan de raad, het bestuur, de betrokken ambtenaren en de leidinggevende van die ambtenaren.

Gesprekken tijdens het onderzoek

- Bij het maken van een afspraak wordt aangegeven welke onderwerpen er besproken zullen worden.
- In de regel worden van de gesprekken verslagen gemaakt die worden gewederhoord. Daarbij krijgt de geïnterviewde de gelegenheid om aan de hand van het conceptverslag de weergave van uitspraken te corrigeren.

Communicatie rond de afronding van het onderzoek

- De datum van oplevering van de nota van bevindingen wordt één maand van tevoren aan de ambtelijke organisatie gemeld.

- Dan wordt tegelijk aangegeven wanneer er een ambtelijke reactie op de nota van bevindingen en een bestuurlijke reactie op het concept eindrapport wordt verwacht.
- In de regel geldt voor beide reacties een termijn van twee weken.
- Bij de bestuurlijke reactie zal desgevraagd bij de termijn rekening worden gehouden met de vergaderplanning van B&W of het dagelijks bestuur; daarbij zal de toegestane termijn echter nooit langer worden dan drie weken.
- De rekenkamer kan soms als het onderzoek dat mogelijk en nodig maakt de reactietermijnen korter maken.

Nota van bevindingen en een ambtelijke reactie

- Er wordt gevraagd om een ambtelijk reactie op de nota van bevindingen. In die reactie kunnen feitelijk onjuistheden en relevante feitelijke omissies aan de orde worden gesteld.
- De rekenkamer geeft schriftelijk aan of en zo ja op welke wijze opmerkingen uit de ambtelijke reactie worden verwerkt.

Bestuurlijke reactie & eindrapport

- Er wordt gevraagd om een bestuurlijke reactie op het concept eindrapport. In die reactie kan commentaar worden gegeven bij de analyse en een reactie op de aanbevelingen.
- De rekenkamer schrijft in haar eindrapport nog een nawoord waarin wordt gereageerd op de bestuurlijke reactie.
- De raad en het bestuur krijgen het eindrapport onder embargo voor de publicatiedatum.
- De wijze van behandeling van het rapport wordt in overleg met de raad geregeld.

Bijlage 3 - Groslijst rekenkameronderzoeken 2018

Inleiding

In dit document is een overzicht opgenomen van mogelijke onderwerpen waarnaar de rekenkamer Amsterdam onderzoek zou kunnen doen in 2018. De onderwerpen zijn aangedragen door de raadsfracties en medewerkers van de rekenkamer.

De groslijst 2018 is ingedeeld naar de raadscommissies. Voor iedere raadscommissie is een tabel gemaakt waarin achtereenvolgens inzicht wordt gegeven in:

- eerder onderzoek;
- lopend en al voorgenomen onderzoek;
- groslijst met suggesties voor nieuw onderzoek 2018.

Eerder onderzoek

Hieronder zijn alle rekenkameronderzoeken opgenomen die we op de betreffende beleidsterreinen de afgelopen 6 jaar hebben gepubliceerd.

Lopend en al voorgenomen onderzoek

Dit zijn onderzoeken uit een vorig onderzoeksprogramma die nog niet zijn afgerond. Ook de onderzoeken waartoe al is besloten worden hier vermeld.

Groslijst met suggesties voor nieuw onderzoek 2018

In de 'groslijst 2018' zijn suggesties opgenomen voor mogelijke rekenkameronderzoeken voor het onderzoeksprogramma 2018. In de lijst zijn de suggesties van de rekenkamermedewerkers en de suggesties van de raadsfracties apart vermeld. Ook vermelden we hier de mogelijke 'opvolgingsonderzoeken'. Bij opvolgingsonderzoeken gaan we na in hoeverre de aanbevelingen uit eerder uitgevoerd onderzoek zijn opgevolgd.

Groslijst rekenkameronderzoeken 2018

Raadscommissie Algemene Zaken (AZ)

Raadscommissie voor Algemene Zaken, Openbare Orde en Veiligheid, Juridische Zaken, Communicatie, Project 1012, Dienstverlening, Bestuurlijk Stelsel en Raads-aangelegenheden.

Eerder onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Verkenning: geheimhouding (februari 2012) • Stadsdelen: Dienstverlening evenementenvergunningen (maart 2012) • Stadsdelen: Dienstverlening paspoorten en uittreksels (mei 2012) • Opvolgingsonderzoek: Handhaving van de openbare ruimte bij drie stadsdelen vergeleken (februari 2013) • Juridische kwaliteitszorg (april 2014) • Opvolgingsonderzoek Basisregistraties Adressen (juli 2014) • Reacties op moties en schriftelijke vragen (november 2014) • Lastige zaken? Afhandeling van horecaklachten in Amsterdam (december 2014) • Verkenning: Het regelen van dereguleren (augustus 2015) • Begrotingscyclus bestuurscommissies (maart 2017)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Project 1012 • Brandweezorg in de Amsterdamse haven
Groslijst 2018	<p><i>Suggesties vanuit onderzoeksprogramma 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Geheimhouding • Burgerinitiatieven • Communicatie met de burger (reservelijst)
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Amsterdamse lobby in Den Haag • Anti-radicalisering • Evenementenbeleid • Burgerinitiatieven • Bezwaren in het sociaal domein; hoe wordt er van geleerd? • Dienstverlening evenementenvergunningen

	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dienstverlening paspoorten en uittreksels • Reacties op moties en schriftelijke vragen • Juridische kwaliteitszorg • Het regelen van dereguleren • Lastige zaken? Afhandeling horeca klachten in Amsterdam
	<p><i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • AT5 • Bibob • Maatschappelijke initiatieven; controle en versplintering (doelmatigheid) • Maatschappelijke initiatieven; complexiteit om subsidie aan te vragen en verschillen tussen stadsdelen

Raadscommissie Financiën (FIN)

Raadscommissie voor Financiën, Coördinatie Aanpak Subsidies, Aanpak Belastingen, Waterbeheer, Vastgoed, Bedrijfsvoering, Personeel en Organisatie en Inkoop.

Eerder onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van de WOZ (juni 2012) • Verkopen van Vastgoed (juni 2012) • Stadsdelen: Voortgang bezuinigingen stadsdelen 2011-2014 (november 2012) • Verkenning: gemeente reserves (november 2012) • Informatiewaarde begroting (februari 2013) en Verdieping informatiewaardebegroting (januari 2014) • Toezicht op ACAM (september 2013) • Reorganiseren in Amsterdam, doelmatigheid van de gemeentelijke organisatieontwikkeling (november 2013) • Armoedebeleid in Amsterdam. De inzet van inkomensondersteunende maatregelen (februari 2014) • Grip op subsidies (juni 2014) • Monitoring verscherpt financieel toezicht op DWI 1e (juni 2014) en 2e monitor (april 2015) • Stadsdelen: Kwaliteit Basismeetset (januari 2015) • Opvolgingsonderzoek Slecht zicht op leningen en garanties (oktober 2015). • Subsidie Diversiteit (februari 2016) • Doorlopend toezicht ACAM (juni 2016) • Reserves Economie (juli 2016) • Opvolgingsonderzoek: armoedebeleid (november 2016) • Opvolgingsonderzoek: Uitvoering van de WOZ (december 2016) • Inhuur met beleid (maart 2017) • Zicht op de financiële positie (april 2017) • Wta-beoordelingsonderzoek ACAM (december 2017)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Verkenning vergunningenstelsel (bedrijfsmatige) passagiersvaart Amsterdam (publicatie dec. 2017)
Groslijst 2018	<p><i>Suggesties vanuit onderzoeksprogramma 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidie Elektrische auto's • Reserve Sociale firma's • Verkoop gemeentelijk vastgoed

	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheer en verantwoording Overheadkosten bruto € 495 miljoen • Wateroverlast in de stad/programma Rainproof/Rioleringsplan 2016-2021
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidie diversiteit • Reorganiseren in Amsterdam, doelmatigheid van de gemeentelijke organisatieontwikkeling • Reserves Economie • Kwaliteit basismeetset
	<p><i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Waterkwaliteit (plastic soep) • Algemene subsidieverordening • Kostprijsberekening maatschappelijk vastgoed • Effectiviteit van de gekozen speerpunten (startups) om de economische structuur te versterken

Raadscommissie Infrastructuur en Duurzaamheid (ID)

Raadscommissie voor Verkeer en Vervoer, Openbare Ruimte en Groen, Klimaat en Energie, Luchtkwaliteit en ICT.

<p>Eerder onderzoek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgingsonderzoek: Stadsdelen: Achterstallig onderhoud in Amsterdam-Centrum (juni 2012) • Opvolgingsonderzoek: Stadsdelen: Schoonhouden van de Openbare ruimte (maart 2013) • Stadsdelen: Parkeren in Amsterdam (oktober 2013) • Beheer Meerjaren Vervangingsprogramma Metro (februari 2014) • Verwijderen Fietsen (mei 2014) • Verkenning naar de inhuur van externe ICT-deskundigen (oktober 2014) • Amsterdams klimaatbeleid: effectiviteit van het subsidiëren van labelstappen (november 2014) • Verkeersveiligheid: aanpak van blackspots (april 2015) • Beheer en onderhoud bruggen (oktober 2015) • Renovatie Oostlijn (januari 2016) • Energiebesparende maatregelen in corporatiewoningen (maart 2016) • Opvolgingsonderzoek Luchtkwaliteit in Amsterdam (juni 2016) • Aanbod openbaar vervoer (juni 2016) • Opvolgingsonderzoek: Luchtkwaliteit in Amsterdam (juni 2016)
<p>Lopend en al voorgenomen onderzoek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame warmtevoorziening met behulp van warmtenetten • Opvolgingsonderzoek: Verwijderen Fietsen
<p>Groslijst 2018</p>	<p><i>Suggesties vanuit onderzoeksprogramma 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t. <p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Data en open data: Kosten en opbrengsten, kansen en risico's. (Amsterdam datalab; Amsterdam open data etc etc) • Zwerfafval/Schoonhouden openbare ruimte • Taxibeleid: voldoende en effectieve handhaving door gemeente?

	<ul style="list-style-type: none"> • Parkeren (kan ook als opvolgingsonderzoek!) • Bouw parkeergarages • Amsterdam Circulair/ Programma Amsterdam Circulair (2015) en Circulair innovatieprogramma (2016-2018) • Monumentenzorg
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stadsdelen: Parkeren in Amsterdam • Verkeersveiligheid: aanpak van blackspots • Aanbod openbaar vervoer • Renovatie Oostlijn + Beheer Meerjaren Vervangingsprogramma Metro
	<p><i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Handhaving schone stad; doeltreffendheid (boete versus goed gesprek) • Infrastructuur bij verdichting • Doelmatigheid en doeltreffendheid van investeringen in duurzaamheid • Melding openbare ruimte: afhandeling, communicatie, leren • Fietsplannen; besteding van € 54 miljoen impuls • Mobiliteit in het algemeen • Oorzaken van nieuwe vertraging Noord/Zuid lijn

Raadscommissie Jeugd en Cultuur (JC)

Raadscommissie voor Onderwijs, Jeugd, Diversiteit en Integratie, Kunst en Cultuur, Lokale Media en Monumenten.

Eerder onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgingsonderzoek Jeugdzorg (januari 2012) • Onverantwoord wachten op jeugdzorg (maart 2012) • Opvolgingsonderzoek Kunst- en cultuurbeleid (april 2012) • Toezicht op voorscholen (september 2012) • Gemeentelijke regie in het jeugddomein (mei 2013) • Opvolgingsonderzoek Stadsdelen: Verzelfstandiging openbaar primair onderwijs in stadsdeel West Binnen de Ring (november 2013) • Toelatingsbeleid basisscholen in Amsterdam (april 2014) • Transformatie zorg voor de jeugd Amsterdam (september 2014) • Subsidie Diversiteit (februari 2016) • Publieksonderzoek: Privacy van burgers met een hulpvraag (maart 2016) • Opvolgingsonderzoek: Toezicht op voorscholen (oktober 2016)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.
Groslijst 2018	<p><i>Suggesties vanuit onderzoeksprogramma 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar de resultaten die met cultuureducatie worden bereikt • De matchingsprocedure bij de overgang Primair Onderwijs – Voortgezet Onderwijs • Monumentenzorg • Opvang jongeren (18-23 jaar)
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeentelijke regie in het jeugddomein • Toelatingsbeleid basisscholen • Transformatie zorg voor de jeugd (G4 onderzoek)

	<ul style="list-style-type: none">• Gemeentelijke regie in het jeugddomein
	<p><i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Effectiviteit van de gemeentelijke investering in onderwijs (met name de lerarenbeurs)

Raadscommissie Ruimtelijke Ordening (RO)

Raadscommissie voor Ruimtelijke Ordening en Grondzaken, inclusief Erfpacht.

Eerder onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Canonherziening (juni 2012) • Leegstand kantoren (maart 2013) • Afkoop erfpacht (april 2013) • Proceskosten grondexploitaties (januari 2014) • Opvolgingsonderzoek Proceskosten Grondexploitaties (december 2017)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgingsonderzoek: Leegstand kantoren
Groslijst 2018	<i>Opvolgingsonderzoeken onderzoeksprogramma 2017</i> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.
	<i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bodemsanering • Grip op toezicht en handhaving door Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
	<i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i> <ul style="list-style-type: none"> • Canonherziening
	<i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i> <ul style="list-style-type: none"> • De doelmatigheid van de bestemmingsplanprocedures; lessen met oog op Omgevingswet

Raadscommissie Werk en Economie (WE)

Raadscommissie voor Werk en Inkomen, Participatie, Armoede, Economie, Zeehaven en Luchthaven, Gemeentelijke Deelnemingen en Coördinatie 3d.

Eerder onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op GVB (september 2012) • Opvolgingsonderzoek: Stadsdelen: Schuldhulpverlening (juli 2013) • Armoedebeleid. De inzet van inkomensondersteunende maatregelen (februari. 2014) en 2e monitor (november.2016) • Monitoring verscherpt financieel toezicht op DWI 1e (juni 2014) en 2e monitor (april 2015) • Opvolgingsonderzoek Sociale werkvoorziening in Amsterdam (april 2015) • Aanleg van glasvezel in Amsterdam (september 2015) • Parkeerbeheer: de route naar verzelfstandiging en privatisering (oktober 2015) • Verzoekonderzoek Verzelfstandiging Afval Energiebedrijf (november 2015) • Reserve Economie (juni 2016) • Drukke en leefbaarheid in de stad (december 2016) • Recreatieschap Spaarnwoude (september 2017) • Armoedebeleid en de impact op kinderen (nov. 2017)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring verscherpt financieel toezicht op DWI / cluster Sociaal (3e monitor)
Groslijst 2018	<p><i>Suggesties vanuit onderzoeksprogramma 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Re-integratietrajecten (bv. Werkbrigade/activerings-teams) (reservelijst) • Schuldhulpverlening/kwijtscheldingsbeleid (reservelijst) <hr/> <p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie integratiebeleid statushouders/ inburgeringsbeleid/ Duurzame integratie statushouders: huis, taal, maatschappelijke participatie, onderwijs, werk en welzijn • Startup Amsterdam • Armoedeval

	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verzelfstandiging parkeerbeheer • Aanleg van glasvezel in Amsterdam
	<p><i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fricitie werk/werkeloosheid; wat is re-integratie naar duurzaam werk? • “Doeltreffendheid” van de verzelfstandiging van de Haven • Doelmatigheid/doeltreffendheid van het werk/leerbedrijf; Pantar vanuit het perspectief van de nieuwe participatiewet

Raadscommissie Wonen (WB)

Raadscommissie voor Bouwen, Wonen, Wijkaanpak en Dierenwelzijn.

Eerder onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgingsonderzoek: Zorgwoningen (september 2012) • Verkenning: 'bouwen aan de stad II' (november 2013) • Verkenning: Woningbouw (januari 2015) • Subsidies bewonersondersteuning en belangenbehartiging (juni 2017) • Evenwichtig woningaanbod (december 2017)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.
Groslijst 2018	<i>Suggesties vanuit onderzoeksprogramma 2017</i> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.
	<i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i> <ul style="list-style-type: none"> • Grip op toeristische verhuur • Subsidieregeling Verenigingsaccommodaties Buitensport
	<i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidies bewonersondersteuning en belangenbehartiging
	<i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i> <ul style="list-style-type: none"> • Plaatsing statushouders (woningen voor); belasting van wijken

Raadscommissie Zorg en Sport (ZS)

Raadscommissie voor Zorg en Welzijn, Ouderen en Sport en Recreatie.

Eerder onderzoek:	<ul style="list-style-type: none"> • Stadsdelen: Aansturing welzijnsinstellingen (juni 2012) • Opvolgingsonderzoek: Zorgwoningen (september 2012) • Wonen met zorg in stadsdeel Centrum (november 2012) • Nazorg gedetineerden (mei 2013) • Stadsdelen: Beheer en onderhoud sporthallen en sportparken fase 1 en 2 (mei 2013 en juni 2014) • Opvolgingsonderzoek: De Wmo in Amsterdam. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke hulp (september 2013) • Vernieuwing in het sociale domein (september 2013) • Opvolgingsonderzoek: Stadsdelen: Zwemmen in De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuideramstel (april 2014) • Transformatie zorg voor de jeugd (september 2014) • Signalen over mantelzorg (oktober 2014) • Mantelzorgondersteuning (juli 2016) • Opvolgingsonderzoek: Aansturing welzijnsinstellingen (november 2016) • Wachten op opvang (december 2017)
Lopend en al voorgenomen onderzoek	<ul style="list-style-type: none"> • Opvolgingsonderzoek: Nazorg gedetineerden
Groslijst 2018	<p><i>Suggesties onderzoeksprogramma 2017</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Jeugdzorg (reservelijst)
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezond gewicht (incl. ouderen) • Wijkzorgnetwerken • Maatschappelijke voorzieningen • Subsidies buitensport accommodaties (1/3- regeling) • Ongedierte bestrijding • Huishoudelijke hulp
	<p><i>Suggesties van medewerkers van de rekenkamer opvolgingsonderzoeken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • N.v.t.

	<p><i>Suggesties vanuit de raadsfracties</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Woonvoorzieningen van ouderen• Wijkzorgteams• Onderbesteding zorg• Effectiviteit van de wijkaanpak• Jeugdzorg (opvolging): het integrale werken in de OKT's• Doelmatigheid van "aanbesteden" bij de WMO; Hulp bij het huishouden
--	--

Weesperstraat 105A
1018 VN Amsterdam
telefoon 020 25 478 08
info@rekenkamer.amsterdam.nl

